

Susanne Lundåsen, Ersta Sköndal Högskola,
C2007-1273

Föreningslivets inflytande i det lokala

2007-2014

Syftet med detta postdocprojekt har varit att undersöka i vilken utsträckning det lokala föreningslivet utövar inflytande i det lokala beslutsfattandet. Projektet tog avstamp i den rika forskningstradition, inte minst i en svensk kontext, som finns rörande det civila samhällets och medborgarsammanslutningarnas roll i demokratin. Många av de teoretiska modellerna om det civila samhällets betydelse har kommit att ta utgångspunkt i förhållanden som rör den nationella nivån medan betydligt färre studier har systematiskt undersökt den lokala nivån. Detta fastän att den största delen av det medborgerliga engagemanget i föreningslivet sker på det lokala planet. Det lokala föreningslivets organisationer som inte är uttalade intresseorganisationer betraktas ofta som apolitiskt medan gränsen mellan vad som är en intresseorganisation eller inte ofta i praktiken inte är lika tydlig. Exempelvis kan idrotts- och kulturföreningar fastän att de inte är intresseorganisationer tidvis agera som intresseorganisationer försöka påverka lokala politiska beslut kring satsningar på infrastruktur som arenor eller liknande. Detta syfte har undersökts både genom intervjustudier och en enkät riktad till föreningar i ett urval av fyra kommuner.

Projektets tre viktigaste resultat

- 1) Denna studie bekräftar det som tidigare studier också har pekat på, nämligen att det förekommer täta kontakter initierade av föreningar med lokala politiker i syfte att tillvarata föreningens intresse. En stor andel av föreningarna uppfattar att det är svårt att påverka de lokala politikerna samt att de lokala politikerna saknar kunskap om deras verksamhet.
- 2) De lokala politiska strukturerna kan vara av betydelse för det inflytande som det lokala föreningslivet kan utöva på den lokala politiken. Föreningar som verkar i kommuner som är dominerade av ett parti uppfattar oftare att de har mindre

möjligheter till att påverka de lokala politikerna. Föreningar som verkar i kommuner som är styrda av större politiska koalitioner verkar däremot uppfatta att det är lättare att påverka de lokala politikerna.

- 3) Det har i den svenska och internationella debatten förts fram argument om att det civila samhällets organisationer tenderar att bli allt mer professionella i sitt arbete med att utöva inflytande över politiken. Resultaten från studien visar på att det finns mycket lite av professionalisering i det lokala föreningslivets verksamhet, den stora andelen undersökta föreningar är beroende av ett antal individer som gör insatser på sin fritid. Resultaten pekar snarare på en skillnad mellan verksamheter i riksorganisationer och den verksamhet som sker lokalt. Stora skillnader kan förekomma mellan olika föreningar.

Nya forskningsfrågor som har genererats genom projektet

Projektet har genererat ett antal nya forskningsfrågor. Den första typen av frågor rör vilka faktorer inom föreningarna som påverkar vilka strategier som föreningarna använder för att försöka utöva inflytande lokalt. Forskningen om intresseorganisationer har visat på att det kan vara av betydelse vilken typ av resurser som organisationerna har för valet av påverkansmetod. Frågan är om samma skillnad går att finna mellan föreningar på lokal nivå. Ytterligare en frågeställning som projektet har genererat är huruvida det är av betydelse på vilket sätt som kommunerna styrs politiskt för föreningarnas uppfattade inflytande. Frågan är om kommunens styre kan skapa olika politiska möjlighetsstrukturer beroende på om kommunen är styrd av en bred koalition eller om den är styrd av ett dominerande parti.

Projektets internationella förankring

Resultaten från projektet har fortlöpande presenterats på internationella vetenskapliga konferenser (bland annat ECPR, APSA och ISTR konferenser) och i internationella vetenskapliga tidskrifter. Ett samarbete har inletts med forskare i Norge och Danmark som har arbetat med liknande frågeställningar och som har använt ett liknande material.

Forskningsformativa insatser utanför vetenskapssamhället

Resultat från projektet har presenterats vid flera olika tillfällen vid möten och sammankomster med aktörer från det civila samhället som medarrangörer eller som deltagare. Utöver detta har jag sammanställt en kunskapsöversikt åt dåvarande Sektor 3 med syfte att användas som underlag i utbildningar och liknande för verksamma inom det civila samhället.

Projektets två viktigaste publikationer

De två viktigaste publikationerna som hittills har emanerat ur projektet är:

Susanne Wallman Lundåsen (2013) *Voluntary Associations Within the Local Political Context: How Characteristics of the Organizations and the Local Governments Influence Perceptions of Success*. Voluntas. DOI: 10.1007/s11266-013-9383-4

Artikeln undersöker utifrån den enkätstudie som genomfördes skillnader i uppfattat inflytande mellan olika typer av organisationer och knyter även föreningarnas enkätsvar till hur kommunen är styrd. Artikeln visar att de organisationer som ofta kontaktar lokala politiker uppfattar att de har mer inflytande, resultaten visar även att de organisationer som har störst samhälleligt engagemang uppfattar att de har något mindre inflytande samt att om kommunerna är styrda av en bred koalition uppfattar organisationerna att de har något mer inflytande. Artikeln ska främst ses som hypotesgenererande vad gäller kommunens styre eftersom det var så få kommuner med i urvalet.

Susanne Wallman Lundåsen (2013) *Democratic Values and Civic Engagement of Local Voluntary Associations*. *Nonprofit Management and Leadership*. DOI: 10.1002/nml.21095

Artikeln visar på att det finns ett mycket starkt stöd för demokratiskt beslutsfattande inom föreningslivet trots att det i den vetenskapliga debatten har uttryckts en stark oro för att föreningslivet håller på att professionaliseras och att det demokratiska beslutsfattandet

via medlemsinflytande allt mer får stå tillbaka för en mer managementorienterad syn på föreningslivet.

Projektets publiceringsstrategi

Projektet har främst avrapporterats genom kortare vetenskapliga artiklar i internationella peer review-tidskrifter. Det finns en ambition att kunna återföra projektets resultat mer samlat på svenska genom en monografi.

Publikationer

Articles

Wallman Lundåsen, S. (). Voluntary Associations within the Local Political Context : How Characteristics of the Organizations and the Local Governments Influence Perceptions of Success. VOLUNTAS - International Journal of Voluntary and Nonprofit Organizations, DOI: 10.1007/s11266-013-9383-4

Wallman Lundåsen, S. (). Democratic Values and Civic Engagement of Local Voluntary Associations. Nonprofit Management & Leadership, DOI: 10.1002/nml.21095

Wallman Lundåsen, S. (2012). Debating Future Harmonization of European Union VAT Regulations : Protests Among Swedish Nonprofit Organizations. Nonprofit Policy Forum, vol. 3: 1

Lundåsen, S. (2010). Civil society, Democracy and Social Capital. Rodina, : 10, ss. 60-64.

Chapters in edited volumes

Wallman Lundåsen, S. & Trägårdh, L. (2013). Social Trust and Religion in Sweden : Theological Belief vs. Social Organization. I Religion and Civil Society in Europe. Springer Publishing Company.

Lundåsen, S. (2010). Det civila samhället och staten - inflytande och påverkan /. I Det svenska civilsamhället : en introduktion. Stockholm : Forum för frivilligt socialt arbete. S. 57-66.

Other scientific

Lundåsen, S. (2010). Demokratiskola eller hälsoprojekt : Forskning om föreningsliv, socialt kapital och inflytande. Stockholm : Sektor3